

Zápis z 2. jednání Kulatého stolu – Věda, výzkum a inovace

Místo konání: Inovační centrum Ústeckého kraje, Velká Hradební 2800, 400 01 – Ústí nad Labem (online)

Datum: 22. 05. 2025

Čas: 10:00 – 12:00 hod.

1. Úvod jednání

Kulatý stůl na téma věda, výzkum a inovace v oblasti vodíku navázal na předchozí setkání a jeho cílem bylo představit projekt rozvoje vodíkového údolí v Ústeckém kraji a získat zpětnou vazbu od stakeholderů pro vytvoření vstupní analýzy a aktualizaci vodíkové strategie Ústeckého kraje. Diskuse navázala na základní bariéry definované na minulém setkání a cílem bylo nadefinovat doporučení k jejich odstranění.

2. Účastníci

Zdeněk Hušek, Daniel Minařík, Jaromír Hnát, Václav Šícha, Milly Kuželková, Filip Tikal, Adam Giurg, Hana Jirková, Petr Polanský, Michael Lyer, Martin Paidar, Josef Fleissig, Rut Bízková, Kateřina Měkotová, Zbyněk Novák

3. Identifikované bariéry

S účastníky KS byla otevřena diskuse nad jednotlivými tématy.

Legislativní bariéry

- Zmíněn byl problém s definicí zeleného vodíku a obecně s regulacemi.

Financování a dotační programy:

- Chybí propojení mezi vědou, výzkumem a soukromým sektorem
- Nedostatečná podpora menších projektů; dolní limit dotačních programů je často příliš vysoký pro menší aktivity
- Inovační vouchery v Ústeckém kraji byly vyčerpány
- Stávající dotační mechanismy, zejména programy TAČR (Technologická agentura České republiky), jsou často dlouhé a pomalé, což je pro firmy, které potřebují řešit problémy rychle, nevýhodné
- V dotačních projektech nejsou často povoleny investiční náklady, což snižuje zájem firem
- Chybí jasný byznys model pro zelený vodík, včetně strategie financování provozních (Opex) namísto investičních (Capex) nákladů

Regionální potenciál v oblasti výzkumu a odliv mozků:

- Projekty a úspěchy v Ústeckém kraji nejsou dostatečně medializované a „neprodávají se“ dobře
- Ústecký kraj má obecně problémy s obrazem, což přispívá k odlivu vzdělaných lidí (např. z UJEPu na jiné univerzity)
- Chybí systematické myšlení o tom, proč a na co se má vodík v regionu vyrábět a používat

Spolupráce se soukromým sektorem:

- Firmy, zejména velké, potřebují výstupy výzkumu, které jsou pro ně **prakticky využitelné**. Základní výzkum bez přímého využití nemá takový zájem.
- Požadavky dotačních programů (kolonky a konkrétní čárky) často nejsou v souladu s reálnými potřebami firem
- Proces získávání peněz a zahájení řešení problému přes standardní grantové programy je příliš dlouhý (podání, vyhodnocení, zpoždění financování) – až rok a půl, což je pro firmy pozdě

Zaměření výzkumu:

- Dosavadní soustředění na využití vodíku v mobilitě ne vždy vyšlo (zmíněn neúspěch v Ústí), je potřeba hledat i další oblasti
- Chybí zaměření na lokální ostrovní řešení
- V diskusi o strategickém zaměření chybí důraz na využití vodíku pro další chemikálie (metanol, metan, butanol, amoniak)

4. Navrhovaná řešení a doporučení:

Legislativa:

- Apelovat na úpravu evropské legislativy a dotační podporu i pro **nízkoemisní vodík**

Financování a podpora projektů:

- **Navýšit prostředky na inovační vouchery**. Podpora inovačních voucherů dává smysl pro rychlou podporu inovací a zjištění, kam dál směřovat

- Podpora inovačních voucherů je výhodná z krajské úrovně, protože kraj může alokovat prostředky na co chce (v rámci samosprávné působnosti) a je to nástroj pro zainteresování kraje na inovacích
- **Doporučit inovační vouchery speciálně orientované na vodík** v aktualizované vodíkové strategii kraje. Tyto vouchery mohou být velmi významným doplňkovým nástrojem
- Zároveň cílit na větší projekty pro větší dopad
- Vytvořit **dotační výzkumné programy nebo subprogramy** (např. v TAČR DC5: Sigma s orientací na krajské priority) čistě jen na vodíkové projekty v Ústeckém kraji
- **Více využívat daňové odpočty na výzkum a vývoj** prováděný firmou u sebe nebo nakupovaný od výzkumné organizace. Toto je daňově uznatelný náklad. Je to vhodný nástroj zejména pro velké firmy a může být rychlejší variantou podpory
- Využívat možnosti zákona o veřejných zakázkách, **např. inovační partnerství**
- Systematické myšlení by mělo zahrnovat práci **na straně nabídky** (snížení ceny vodíku) i **straně poptávky** (zvýšení zájmu o využití vodíku)

Posílení regionálního potenciálu a networkingu:

- Zlepšit medializaci a PR úspěchů a projektů UJEPu, například ve spolupráci s krajským úřadem
- **Podporovat networking a setkávání** v rámci fór, jako je H2 fórum
- Posílit roli a leadership UJEPu v regionu jako jediné univerzity, která by měla táhnout jedním směrem a usilovat o vedoucí pozici v určitých oblastech (např. vodík)
- Ukazovat veřejnosti schopné lidi a týmy na UJEPu
- Posilovat mezinárodní spolupráci s univerzitami a institucemi (např. v Německu - Drážďany, Fraunhofer, Chemnitz) i v rámci ČR

Zlepšení spolupráce se soukromým sektorem:

- Využívat rychlejší mechanismy podpory, jako je **smluvní výzkum** (podpořený daňovými odpočty), který umožňuje firmám řešit jejich potřeby okamžitě
- **Zaměřovat se na výzkumné výstupy, které jsou přímo využitelné pro firmy**

Strategické a koncepční přístupy k výzkumu:

- **Rozšířit zaměření výzkumu** z mobility i na další oblasti, jako je **ukládání energie** (různé způsoby, včetně podzemního), využití vodíku při vytápění
- Soustředit se na **lokální a ostrovní řešení**. Národní centrum vodíkové mobility již vypracovalo studie proveditelnosti pro několik lokalit

- Zdůrazňovat potřebu **dlouhodobého základního výzkumu** ("velká věda") i aplikovaného výzkumu, jelikož nová řešení vznikají ve výzkumu, ne v administrativních strukturách. Výzkum se zaměřuje na výhled po roce 2030
- **Zahrnout výzkum na další formy a deriváty vodíku** (metanol, metan, butanol, amoniak) v rámci zelené chemie. Regionální strategie je širší než jen čistý vodík a umožňuje výzkum v těchto oblastech. To představuje významný potenciál pro výzkum v kraji
- **Vytvořit nebo posílit skupinu na UJEPu zabývající se modelováním socioekonomických dopadů a ekonomiky vodíku.** Toto je praktická otázka financování a nákladnosti vodíkových projektů
- Cílit výzkum na oblasti, kde má Ústecký kraj přirozený potenciál díky existujícímu průmyslu (těžká chemie, papírenství, cementárny)
- Zaměření univerzity na vodík (včetně souvisejících oblastí a derivátů) představuje příležitost, která zatím není plně obsazena

5. Následující kroky

- Další jednání kulatého stolu proběhne v průběhu léta 2025. Bude se jednat o setkání všech kulatých stolů a proběhne diskuze k již vytvářeným dokumentům,

Zapsal: Kateřina Měkotová

V Ústí nad Labem, dne 9.06.2025